

Додаток

до рішення _____ сесії
обласної ради сьомого скликання
_____ 2019 року № ____/VII

2. Визначення проблемних питань, на розв'язання яких спрямована Програма

(в редакції рішення _____ сесії обласної ради сьомого скликання
від _____ 2019 року № ____/VII)

Єдність та співпраця між державними органами влади та громадським суспільством в розробці, реалізації та моніторингу державної політики, яка знаходиться у прямих інтересах суспільного блага, є однією з головних характеристик сучасної держави, яка стоїть на службі своїх громадян.

Залучення ресурсів та активності організацій громадянського суспільства (далі – ОГС), не тільки корисне, але і вигідне для держави, оскільки послуги організацій громадянського суспільства якнайкраще відповідають потребам споживачів.

Наразі переважна більшість надавачів соціальних послуг в області є саме комунальні установи, наявна мережа яких не дозволяє задовольняти фактичні потреби усіх громадян у соціальних послугах у повному обсязі.

Тож ОГС, які вже тривалий час проводять роботу по наданню соціальних послуг населенню, готові долучитися до надання цих послуг.

До ОГС належать громадські організації, професійні спілки, організації роботодавців, благодійні організації, релігійні організації та інші невідприємницькі товариства і установи. Відповідно до Закону України від 22.03.2012 № 4572-VI «Про громадські об'єднання» в Чернігівській області діють 683 громадські організації, з яких 568 громадських організацій зареєстровано, 115 – легалізовано шляхом письмового повідомлення. Також свою роботу проводять ще 160 об'єднань громадян – 54 профспілкові організації, 94 благодійні фонди та організації, а також 12 творчих спілок.

ОГС було вивчено той спектр послуг, який потребує залучення громадськості.

Серед передбачуваних у Програмі заходів, надання соціальних послуг – консультування, соціальний супровід, надання притулку, послуга соціальної інтеграції та реінтеграції, денний та паліативний/хоспісний догляд.

Отримувачі послуг – ВІЛ-позитивні особи, люди з інвалідністю, які пересуваються за допомогою крісел колісних, діти з інвалідністю, бездомні особи, учасники антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил (далі – учасники АТО, ООС) та члени їх сімей, неповнолітні, які звільнилися з місць позбавлення волі, неповнолітні засуджені, що не відбувають покарання в місцях позбавлення волі, немобільні люди та члени їх сімей.

Надання послуг ВІЛ-позитивним особам.

Загалом в області на диспансерному обліку перебуває 4175 ВІЛ-інфікованих, з них 2712 осіб отримують антиретровірусне лікування, з них мешканці м. Чернігова – 1058 осіб, мешканці області – 1654 осіб.

На даний час соціальний супровід ВІЛ-інфікованих в області здійснюють 10 соціальних працівників, з них тільки 2 працюють в обласному центрі з профілактики та боротьби зі СНІДом, 8 соціальних працівників – співробітники громадської організації, які здійснюють соціальний супровід за кошти міжнародних донорів.

У 2018-2019 роках зменшується обсяг фінансування міжнародних організацій, у зв'язку з цим зменшиться рівень забезпечення соціальними послугами ВІЛ-інфікованих мешканців області.

Рівень первинної інвалідності серед ВІЛ-інфікованих за 2018 рік становить 1,3 % на 10 тис. працездатного населення (в Україні у 2017 році – 1,0). Зростає кількість ВІЛ-інфікованих, які потребують догляду та підтримки вдома. Дана послуга взагалі не надається ні соціальними працівниками обласного центру з профілактики та боротьби зі СНІДом, ні соціальними працівниками неурядових організацій.

Зважаючи на вищезазначене, надання ОГС соціальної послуги «консультування» допоможе мінімізувати можливі ризики та покращить якість ВІЛ-сервісних послуг.

Надання послуг людям з інвалідністю, які пересуваються на візках.

Щороку в області понад 800 осіб забезпечуються кріслами колісними і лише одиниці з них інтегровані у суспільство. Історія розвитку проблем таких осіб свідчить про проходження складного шляху від ізоляції до соціальної активності.

Громадські організації осіб з інвалідністю, робота яких спрямована на захист, задоволення інтересів і надання послуг даній категорії, у співпраці з органами державної влади стануть однією із ланок загальної системи реабілітації та допоможуть задовольнити блоковану у осіб з інвалідністю потребу в інформації, в отриманні соціальних, культурних та інших послуг.

Надання послуги «денний догляд» допоможе особам з інвалідністю сформувати позитивне ставлення, як до себе, так і до навколишнього світу, активну життєву позицію, позитивну оцінку і ставлення до свого становища, а також почне поступово проявлятися і використовуватися особистісний потенціал людини.

Надання послуг дітям з інвалідністю.

У Чернігівській області на диспансерному обліку в закладах охорони здоров'я перебуває 4299 дітей з інвалідністю. Зокрема, з них: 252 дитини зі зниженням слуху (у 2017 році – 241 дитина), 189 дитини, хворих на цукровий діабет (у 2017 році – 194 дитини), 15 дітей, хворих на гемофілію (у 2017 році – 12 дітей), 5 дітей з хворобою Вілібранда (у 2017 році – 5 дітей), 2 дітей з дефіцитом XIII фактора крові (у 2017 році - 2), 11 дітей з муковісцидозом, 20 дітей з первинним вродженим імунодефіцитом, 134 дитини, хворих на злоякісні новоутворення, 322 дитини з діагнозом «дитячий церебральний параліч» (у 2017 році – 318 дітей).

Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді надають соціальні послуги сім'ям, в яких один чи кілька членів мають інвалідність. Протягом 2018 року послугами охоплено 1953 сім'ї зазначеної категорії, у т.ч. сім'ї, в яких виховуються 1466 дітей з інвалідністю. 328 сімей даної категорії перебувають у складних життєвих обставинах, послугу соціального супроводу отримують 124 сім'ї.

За дослідженнями ОГС надання послуги «соціального супроводу» даній категорії комунальними установами надається неповною мірою.

Надання послуги «соціальний супровід» дозволить родинам, що виховують дітей з інвалідністю, отримати допомогу у навчанні та розвитку навичок, психологічне консультування та психологічну підтримку, а також безпосередній супровід соціального працівника у відвідуванні установ та організацій, лікувальних установ тощо.

Надання послуг бездомним особам.

У Чернігівській області залишається актуальною проблема бездомності. За інформацією громадської організації «Чернігівський центр соціальної адаптації бездомних та безпритульних» упродовж 2018 року надано допомогу 894 бездомним особам, зокрема послугу ночівлі надано 4025 разів, харчування – 8691, забезпечення одягом та взуттям – 1604, інформаційні послуги – 903.

Соціальні послуги особам без визначеного місця проживання спрямовані на відновлення втрачених їх прав і повернення до самостійного, повноцінного життя. Особливо гостро питання надання допомоги даній категорії осіб постає в осінньо-зимовий період.

Надання послуги «надання притулку» забезпечить можливість тимчасового проживання бездомних осіб та отримання ними комплексу заходів з надання необхідної допомоги.

Надання послуг учасникам АТО, ООС.

У Чернігівській області статус учасника бойових дій надано 13767 особам.

Потреба у видах реабілітації демобілізованих учасників АТО складає: медична реабілітація – 59,8%, фізична реабілітація – 29,2%, психологічна реабілітація – 92,3%. Крім того, родини, в які повертаються учасники АТО, ООС, також потребують психологічної допомоги.

Органами влади на місцях налагоджено тісну співпрацю з волонтерами, волонтерськими організаціями з питань надання ними психологічної підтримки, благодійної та гуманітарної допомоги учасникам АТО, ООС.

Протягом 9 місяців 2018 року центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді надавали соціальні послуги 2334 сім'ям учасникам АТО, ООС, в яких виховується 1791 дитина. В 2018 році 75 сімей отримали послугу соціального супроводу, 2294 – послугу консультування, 630 – соціальної профілактики, 157 – соціальної інтеграції та реінтеграції, 954 – соціальної адаптації, 428 – представництва інтересів.

У результаті проведеної роботи 1218 сімей отримали психологічну допомогу, 924 – юридичну, 36 – працевлаштовано, 196 – організовано лікування.

Відсутність державної якісної та сучасної системи психосоціальної підтримки учасників АТО, ООС та членів їх родин призводитиме до посилення соціального напруження, зростання агресії в суспільстві, загострення криміногенної ситуації, збільшення кількості осіб з інвалідністю серед учасників АТО, ООС, додаткової психологічної травматизації учасників АТО, ООС та членів їх сімей, особливо дітей, а також до зниження рівня життя учасників АТО, ООС та членів їх сімей, стигматизації ветеранів.

Тож надання послуги «соціальної інтеграції та реінтеграції» допоможе учасникам АТО, ООС та членам їх родин у формуванні та підтримці соціальних навичок, в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення, надання інформації з питань соціального захисту населення, корекції психологічного стану та поведінці в повсякденному житті; в отриманні безоплатної правової допомоги тощо.

Надання послуг особам, що звільнилися з місць позбавлення волі, у тому числі неповнолітнім, та неповнолітнім засудженим, що не відбувають покарання в місцях позбавлення волі.

За даними філії Державної установи «Центр пробації» в Чернігівській області, з початку 2018 року на обліку перебувала 31 особа з числа неповнолітніх засуджених, які не відбувають покарання в місцях позбавлення волі, з них поставлені на облік у 2018 році – 20 осіб.

Також, у Чернігівському обласному центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді перебуває на обліку 38 підлітків, які мають проблеми з законом (4 особи, які відбули покарання), в т.ч. 18 осіб отримують послугу соціального супроводу.

Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді області надавали послуги 81 неповнолітньому, які мають конфлікт із законом, в т.ч. 24 особам – засудженим до покарання у виді обмеження волі (Прилуцька виховна колонія), 4 особам, які відбули покарання, 58 особам – засудженим, що не відбувають покарання в місцях позбавлення волі, одній особі, яка перебувала у місцях попереднього ув'язнення. 27 осіб зазначеної категорії отримали послугу соціального супроводу.

Надання послуг громадськими організаціями «соціальної інтеграції та реінтеграції» та «консультування» забезпечить отримання індивідуальних консультацій і допомоги психологів та соціальних працівників, а також вирішення складних життєвих ситуацій та покращення емоційного стану, завдяки якому особи стануть на шлях виправлення.

Надання послуг немобільним людям та членам їх сімей.

У Чернігівській області, як і в Україні в цілому, з кожним роком все актуальнішою стає проблема медико-соціальної опіки та паліативної допомоги, оскільки все більше людей у фінальному періоді життя страждають від тяжких захворювань, що супроводжуються болями, психологічними проблемами, стресами.

Громадяни з невиліковними захворюваннями, які потребують довготривалого догляду, потребують особливої уваги. На даний час окремі елементи паліативної допомоги прослідковуються в діяльності установ соціального обслуговування системи соціального захисту населення області:

будинках-інтернатах для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг), яких на сьогодні в області 50 установ. Цими установами обслуговується понад 44,0 тис. осіб.

Також в області для надання паліативної допомоги дорослим створені та функціонують 169 ліжок, з них: 129 на базі медичних закладів області та 40 на базі КЛПЗ «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня». У 2017 році всього було проліковано 2091 хворих, за 2016 рік – 2190 хворих.

Впровадження паліативного догляду, як соціальної послуги та складової паліативної допомоги, забезпечить створення доступної та ефективної системи надання паліативної допомоги немобільному населенню області.

Надання послуги «паліативного догляду» на дому ОГС забезпечить безперервний доступ немобільних громадян до якісної допомоги, спрямованої на створення умов забезпечення їх життєдіяльності.

Заходи з популяризації залучення організацій громадянського суспільства до надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів.

Проведення інформаційних заходів щодо діяльності ОГС, підтримка їх ініціатив та залучення ОГС до надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів призведуть до підвищення доступності і адресності соціальних послуг та забезпечить охоплення ними більшої кількості представників соціально-вразливих груп населення.

Директор Департаменту соціального захисту населення Чернігівської обласної державної адміністрації

О.В. РУСІН